

EMELT SZINTŰ SZÓBELI FELADATSOR ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

I. témakör: Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra

1. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, tématarthatás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó a királyi jövedelmek forrásainak, mennyiségének, formáinak bemutatására összpontosít; konkrét példái jól szemléltetik a királyi jövedelmek alakulásának történelmi körülményeit; a királyi jövedelmek gazdasági (pl. árutermelés fejlődése, városok) és politikai (a királyi hatalom alapjának változásai) összefüggéseit elemzi.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A vizsgázó a feleletében támaszkodik a rendelkezésére álló forrásokra. A táblázatok és saját ismeretei alapján áttekinti a királyi jövedelmek forrásait, formáit. A szöveges forrás alapján a vizsgázó következtet arra, hogy II. Endre uralkodása idejére megnőtt a regáléjövadelmek jelentősége.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja a téma történelmi fogalmait. Pl. adó, királyi jogon szerzett jövedelmek, királyi kamara, kamara haszna, feleletében kibontakozik a téma fogalmi hálója. A feleletében helyesen és korhűen alkalmazza a megfelelő szakszókincset, képes értelmezni a témához kapcsolódó fogalmakat, a fogalmak változásait.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó feleletében az időben jól helyezi el az egyes uralkodókat, uralkodó családokat. A vizsgázó a falitérképen vagy az atlaszában meg tudja mutatni az általa említett topográfiai elemeket (pl. sóbányák, ércbányák, szabad királyi városok).	6	

	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek probléma-központú bemutatása	A vizsgáló kitérhet az alábbi, a királyi jövedelmeket meghatározó tényezőkre: • Szent István jövedelmeiről elmondhatja, hogy mennyiségükre és forrásaikra csak következtetni tudunk. Ezek szerkezete hasonló volt más európai országok uralkodóinak bevételeihez. A királyi hatalom alapja a földbirtok volt. • A pénzgazdálkodás Szent István kori fejlődésére következtethet a vizsgáló a pénzbeli uralkodói járandóságok létéből. • A vizsgáló megemlítheti, hogy Szent István hozta létre a királyi kamarát. • A királyi jövedelmek szerkezete a XII. század végétől mutat jelentősebb változásokat, a regálék, a királyi felségjog alapján szedett jövedelmek közül a legjelentősebb a pénzváltás, a kamara haszna volt, de megnöttek a vámjövedelmek is. • II. Endre uralkodása idején a királyi birtokok eladományozása miatt a király a regálékjövödelmek növelésével kívánta pótolni a kiesett jövedelmeit, amit az ország gazdasági fejlettsége még nem tudott megalapozni. II. Endre hozta létre a tárnokmesteri tisztséget is. • Károly Róbert királyi jövedelmeinek nagy részét II. Endrével szemben a regálék tették ki, amit a gazdaság fejlődése és Magyarország nemesfém-tartalékai tettek lehetővé. • Károly Róbert gazdaságpolitikája révén tudta növelni a királyi jövedelmeket (az urbura harmadának átengedése, a királyi pénzverési monopóliumból származó jövedelmek, harmincadvám stb.) • Károly Róbert a kamarahaszna pótlására bevezette a jobbágyok állami adóját, a kapuadót. • Hunyadi Mátyás uralkodása idején a királyi jövedelmek drasztikusan emelkedtek, aminek kisebbrészt az ország gazdasági életének és a városoknak a fejlődése, nagyjából a parasztságra nehezedő terhek növekedése és az adók következetes behajtása volt. • Hunyadi Mátyás jövedelmeinek legjelentősebb elemét a rendkívüli hadiadó jelentette. • Ezeken felül Mátyás a török elleni nemzetközi segélyekre is számíthatott.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése	A vizsgáló • egész mondatokban, folyamatosan fejt ki gondolatait, • szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél, • gondolatmenete megalapozza a téma logikus kifejtését (a királyi jövedelmek változása, a jövedelmek gazdasági és politikai háttere, összefüggései).	6		
Összesen		60		

2. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó feleletében a világ gazdaság kialakulására s a folyamat jellemzőire koncentrálnak. Konkrét példái jól illusztrálják a folyamatot. Mondandójában a kereskedelmi utak áthelyeződésére, a kereskedelem és a gazdaság új jelenségeire összpontosít.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló épít a szerepeltetett forrásokra: a térkép és a forrás-szöveg alapján bemutatja mely területeket fedeztek fel, hol jöttek létre új kereskedelmi útvonalak, milyen jellegű kereskedelmet folytattak ezeken, hogyan változott a korábban jelentős kereskedelmi útvonalak helyzete, hogyan hatott a felfedezett területekre ez a kereskedelem. A táblázat alapján a tanuló elemzi: hogyan hatott az európai országok gazdaságára a világkereskedelem kibontakozása. A képekre támaszkodva kiemeli a rabszolga-kereskedelem és az ültetvényes gazdálkodás szerepét; bemutatja az új hajótípust, a karavellát.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (pl. távolsági kereskedelem, tőke stb.). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van a nagy földrajzi felfedezések legfontosabb eredményeivel, átlátja a kereskedelmi útvonalak térbeli átrendeződését. A földrajzi felfedezéseket el tudja helyezni az egyetemes történelem menetében, ezen belül tisztában van a gazdasági hatások időbeli vonatkozásaival.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: a földrajzi felfedezések megindulásának okaira a felfedezések és a gyarmatosítás közötti kölcsönhatásra; a gyarmatosítás és az új kereskedelmi útvonalak kialakulása közötti kapcsolatra; a korábbi kereskedelmi útvonalak (Levante, Hanza) helyzetének átalakulására; az új kereskedelemben Európa szerepére; az európai munkamegosztás jellegére, a centrum áthelyeződésére.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. földrajzi felfedezések, gyarmatosítás, új kereskedelmi utak, a régi útvonalak térvesztése).	6	
Összesen			60	

II. témakör: Népeesség, település, életmód

3. feladat

Szemponatok, kompetenciák	Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	A vizsgáló feleletében a végvári élet jellegzetességeire koncentrál. Konkrét példái jól illusztrálják a folyamatot. A tanuló feltárja a végvári életet, a végvári vitézek életét meghatározó tényezőket.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése A tanuló épít a szerepeltetett forrásokra: a történelmi atlasz alapján bemutatja a végvári rendszer kialakulásának menetét, a várrendszer szerepét. A szövegek és a képek alapján jellemzi a végvári élet sajátosságait : a bajvívásokat, a nehéz életkörülményeket, a várívások jellegzetességeit, a portyákat, a vitézeket mozgató lelkesedést.	12	
	A szaknyelv alkalmazása A vizsgáló használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (portya, végvár stb.). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza .	6	
	Tájékozódás térben és időben A diák tisztában van a végvári rendszer és a három részre szakadt ország térbeli elhelyezkedésével , a nevezetesebb végvárak történeti-földrajzi szerepével. A tanuló a végvári rendszer kialakulásának időszakát el tudja helyezni a magyar történelem menetében , ezen belül vázlatosan tisztában van a folyamat kialakulásának időrendjével.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása A vizsgáló kitérhet a következő összefüggésekre: az ország három részre szakadása eredményezte az új végvári rendszer kiépítését; a várak kettős szerepe állandó készenléletet igényelt (ostromok és portyák); se az ország, se a birodalom nem volt képes megfelelően ellátni egy ilyen hatalmas rendszert, ezért a katonák nélkülöztek és rablásokra kényszerültek; a birodalom nem volt képes felmentő seregeket kiállítani, így a végváriak csak egymásra és önfeláldozásukra számíthattak; a magyar vitézek lassan eltanulták a portyázó harcmódot, így állandósultak a küzdelmek; a végvári harcok közepette is virágzott a magyar kultúra, s a hősi harcok megjelentek a magyar művészetben.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése	A vizsgáló egész mondatokban, folyamatosan fejt ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. végvári rendszer kialakulása, feladatköre, a végvári élet jellemzői: várívás, bajvívás, portya, rabság, dicsőség és halál).	6	
Összesen		60	

4. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataartás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó a feleletében a munkásság életkörülményeinek és társadalmi helyzetének bemutatására összpontosít. Konkrét példái jól szemléltetik a munkásság helyzetét, változásait, politikai szerepét, a munkásság helyzetének, politikai küzdelmeinek és a részvételükkel, illetve nevükben fellépő politikai szervezetek összefüggéseit elemzi.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A vizsgázó a feleletében támaszkodik a rendelkezésére álló forrásokra. A táblázatok, a szöveges források és saját ismeretei alapján bemutatja a munkáscsaládok életkörülményeit a XIX. század első felében, kitér a gyermekmunka alkalmazásnak körülményeire, okaira, következményeire. A kronológia alapján áttekinti a munkásság különböző szervezeteit, a munkásmozgalom különböző megjelenési formáit (géprombolás, chartizmus, választójogi küzdelem, szociális törvényhozás stb.), és jellemezheti a bekövetkező változásokat és azok okait.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja a téma történelmi fogalmait. Pl. chartizmus, géprombolók, bérmunkás, munkásmozgalom, szakszervezet. Feleletében kibontakozik a téma fogalmi hálója. A feleletében helyesen és korhűen alkalmazza a megfelelő szakszókincset, képes értelmezni a témához kapcsolódó fogalmakat, a fogalmak változásait.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó feleletében időben jól helyezi el az ipari forradalom időszakát. A vizsgázó a falitérképen vagy az atlaszában meg tudja mutatni a feleletében megemlített angol ipari központokat.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet az alábbi történelmi tényezőkre: az ipari forradalom rövid általános jellemzése, a munkásság kialakulásának történelmi körülményei; a munkásság nyomorának bemutatása, alultápláltság, rossz lakásvizonyok; a munkásság nyomorának főbb okai: a szabadversenyos kapitalizmus: a költségek leSORÍTÁSA; gépesítés hatása a munkásság létkörülményeire: a munka monotonitása, intenzitásának növekedése és a munkalehetőségek beszűkülése; a gyermek- és női munka: alacsony bér, magas munkaidő; a munkások reakciója kezdetben az öszTÖNÖS láZADÁS (géprombolók); az utópikus szocialisták elméleti megoldási javaslatokat fogalmaztak meg; a chartisták követelése: a politikai jogok kiszélesítése, szociális reformok – a parlamenthez intézett petíciókkal; a konfliktuskezelés kompromisszumos útja: reformok; forradalmi elméletek megjelenése: Marx és Engels Kommunista Kiáltványa. (Hatását máskor és máshol fejti ki.)	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél, gondolatmenete megalapozza a téma logikus kifejtését: az ipari forradalom kibontakozásának társadalmi vonatkozásai, a munkásság életkörülményei, ezek okai, változása, munkásmozgalmak.	6	
Összesen			60	

5. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó feleletében az országban lejátszódó népmozgásokra, s azok hatásaira koncentrálnak. Konkrét példái jól illusztrálják Széchenyi gondolatait és szerepét a korszakban. A tanuló a népmozgások okait tárja fel, s kiemeli az etnikai változásokat, s azok jellegét.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló épít a történelmi atlaszra, a szerepeltetett térképvázlatokra és a táblázatra: megállapítja a népesség jelentős pusztulását; az etnikai viszonyok megváltozását; az ország soknemzetiségű helyzetét; az ország kevert nemzetiségű állapotát. A forrás alapján megállapítja hogyan jelentős telepítésekre került sor; hogyan a telepítések során alapvetően a munkaerő pótlása játszotta a fő szerepet; hogyan a telepítések révén alakult át Magyarország etnikai képe.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (pl. etnikum, soknemzetiségű ország stb.). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van az ország etnikai összetételének s a változások földrajzi összefüggéseivel, és el tudja helyezni a magyar történelem menetében az etnikai átrendeződés időszakát.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: a török háborúk jelentős területeket elnéptelenedtetek, ezért munkaerőhiány lépett fel; a földbirtokosok a munkaerő pótlása, a dinasztia az adóalap növelése érdekében szorgalmazták a bevándorlást; az udvart a svábok telepítésében a katolicizmus terjesztése is vezette; az elnéptelenedett területekre az ország peremvidékeiről is jelentős népesség vándorolt; a vándormozgalmak következtében átalakult az ország etnikai összetétele (soknemzetiségű és kevert nemzetiségű); a korszakban nem volt jellemző az etnikai ellentét, ezért is kerülhetett sor a fenti változásra.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. a török háborúk pusztításai, földbőség és munkaerőhiány, belső vándorlás a betelepülés, a népesség regenerálódása, az etnikai arányok megváltozása).	6	
Összesen			60	

III. Egyén, közösség, társadalom

6. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó a feleletében az egyházi intézményeknek a középkori ember hétköznapijainak formálásában betöltött szerepének bemutatására koncentrál. Konkrét példái jól szemléltetik, hogy a középkor mindennapjaiban hogyan volt jelen az egyház. A vizsgázó bemutatja az egyházat mint a középkori ember életének kereteit meghatározó tényezőt	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A vizsgázó a feleletében támaszkodik a rendelkezésére álló forrásokra. A képek és saját ismeretei alapján felsorolja és bemutatja a középkori hétköznapi életnek és a művelődésnek a képek által illusztrált területeit.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja a téma történelmi fogalmait. Pl. kolostor, szerzetes, szerzetesrend, kolostori iskola. Feleletében kibontakozik a téma fogalmi hálója. A feleletében helyesen és korhűen alkalmazza a megfelelő szakszókincset, képes értelmezni a témához kapcsolódó fogalmakat, a fogalmak változásait.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó feleletében időben jól helyezi el a források által jelzett korszakot (virágzó középkor). A vizsgázó felismeri, hogy a nyugati keresztény egyház szerepéről kell beszámolnia, és a falitérképen vagy az atlaszában meg tudja mutatni az általa említett topográfiai elemeket (pl. egyetemek, szerzetesrendek kolostorai).	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet az alábbi, az egyház szerepét meghatározó tényezőkre: a középkori ember gondolkodását meghatározta a keresztény egyházhoz való tartozás; ez megnyilvánult az ünnepeken (az időbeli keretek); az épített környezetet mind a középkori városokban mind a vidéken uralták a szakrális építmények, katedrálisok, kolostorok (a tér). Az egyház az írásbeliség és a tudományosság hordozója is volt (kolostori és székesegyházi iskolák, egyetemek, kolostori könyvtárak, skolasztika). A vizsgázó megemlítheti Abelard és Aquinói Szent Tamás nevét. A bencés szerzetesrend (később a ciszterciek) regulájának fontos eleme volt a fizikai munka. A kolostori műhelyek és birtokok mintagazdaságokká és a technikai fejlődés fontos előmozdítóivá váltak. A vizsgázó megemlítheti, hogy az életmód, a viselkedéskultúra szabályozásában is fontos szerepet játszott az egyház: pl. a „treuga dei” mozgalom, a lovagi női ideál kialakulása (Mária-kultusz), az étkezés, a böjt szabályozása.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejt ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél, gondolatmenete megalapozza a téma logikus kifejtését (a királyi jövedelmek változása, a jövedelmek gazdasági és politikai háttere, összefüggése).	6	
Összesen			60	

7. feladat

Szemponatok, kompetenciák	Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont	
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	A vizsgázó feleletében a nemzetiségi kérdés problémakörére koncentrálni. A tanuló konkrét példái jól illusztrálják a nemzetiségi kérdés alakulását a korszakban. A tanuló a nemzetiségi kérdés alakulását a magyar és a nemzetiségi törekvések szempontjából vizsgálja, s elhelyezi a megoldásokat a korabeli Európa értékrendjében.	12		
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló épít a történelmi atlaszra és a bemutatott táblázatokra: megállapítja a nemzetiségi arányokat, a nemzetiségi viszonyok sajátosságait s ezek változásait; feltárja a változások okait; A források alapján elemzi a magyar nemzetiségi politikai alapelveit; gyakorlatát; a nemzetiségi politika változásait.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (etnikum, asszimiláció stb.). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van az ország etnikai összetételének s a változások földrajzi összefüggéseivel, és el tudja helyezni a magyar történelem menetében az etnikai átrendeződs időszakát.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: a magyar liberális vezetőréteg megadta az egyéni szabadságjogokat, de tartózkodott a kollektív jogok megadásától (egy politikai nemzet); a 68-as nemzetiségi törvény a korszakban egyedülálló módon pozitívan rendezte a kérdést; a nemzetiségi vezetők ennél többet, végső soron a nemzetállamot akarták elérni, ezért nem fogadták el a rendezést; az ország etnikai viszonyai a magyarság számára kedvezően alakultak, ennek forrása a népszaporulat, a kivándorlás és az asszimiláció volt; elrendelték a magyar nyelv tanítását, ami azonban nagy felháborodást váltott ki.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése	A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. 68-as törvény tartalma, a törvény végrehajtása és nemzetiségi fogadtatása, a nemzetiségi viszonyok változásai, ennek forrásai, a nemzetiségi politika és a nemzetiségi törekvések változása, a nemzetiségi kérdés kapcsolata a társadalmi és gazdasági mozgásokkal).	6		
Összesen		60		

8. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó feleletében a jobbágyfelszabadítás reformkori elképzeléseit hasonlítja össze. A tanuló konkrét példái jól illusztrálják az álláspontok eltérő és különböző jellegzetességeit. A tanuló felismeri a jobbágykérdésre adott eltérő megoldások lényegét, ezek politikai összefüggéseit, s így alapvető szempontból hasonlítja össze az egyes álláspontokat.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló a források alapján felvázolja a jobbágyok jogi helyzetét; a jobbágyfelszabadítás problematikáját; feltárja az egyes irányzatok jellegzetességeit; azonosítja a megoldási javaslatokat politikai irányzatokkal; csoportosíthatja az egyes elgondolásokat.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (önkéntes örökváltság, kötelező örökváltság, kárpótlás stb.). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van a jobbágykérdés földrajzi vonatkozásaival (telekméret, jogi helyzet stb.), és el tudja helyezni a magyar történelem menetében a reformkort, a reformkori jobbágypolitikát a magyar jobbágykérdés eseménytörténetében.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: a jobbágykérdés XVIII. századi reformjainak kedvező hatásaira; a népességnövekedés révén kialakuló differenciálódásra; a kárpótlás gazdasági szükségszerűségére; Széchenyi István gazdasági megközelítésű javaslataira; Wesselényi és Kölcsey, a hagyományos nemesi ellenzékiégből kiinduló politikai megközelítésére; Desseffy fontolva haladó programjára; Kossuth érdekegyesítő elképzeléseire; az önkéntes és a kötelező örökváltság elfogadásának politikai harcaira.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki álláspontját, és szabatosan beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. a jobbágyok jogi és gazdasági helyzete, az egyes megoldási javaslatok politikai háttérrel, tematikus szempontú összehasonlítás).	6	
Összesen			60	

IV. Nemzetközi együttműködés és konfliktusok

9. feladat

Szemponatok, kompetenciák	Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont	
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése	A vizsgázó feleletében a balkáni török hódításra s annak jellemzőire koncentrálnak. A tanuló konkrét példái jól illusztrálják a hódítás menetét és jellegzetességeit. A tanuló felismeri a Balkán politikai helyzetének és az Oszmán Birodalom felépítésének szerepét a hódításokban.	12		
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló térképvázlatok, illetve a történelmi atlasz alapján megállapítja a Balkán politikai helyzetét; a hódítás szakaszait, az előretörést befolyásoló tényezőket; a magyar–oszmán párharc menetét. A forrás és a képek alapján bemutatja az oszmán állam és hadsereg sajátosságait; a balkáni népek helyzetét és szerepét az Oszmán Birodalomban.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (pl. szolgálati birtok, janicsár). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van a Balkán politikai helyzetével s annak változásaival, el tudja helyezni a magyar és az egyetemes történelem menetében az oszmánok balkáni előretörését, és átlátja a balkáni hódítás időrendjét.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: a Balkán politikai, etnikai és vallási széttagoaltságának szerepére; a despotikus oszmán állam és hadsereg szerepére a hódításokban; a hódítás szerepére az Oszmán Birodalom életében; a balkáni népek gyenge ellenállási kísérleteinek okaira; a magyar védelem céljaira, szerepére a Balkán életében; a hadjáratok jellegének szerepére a hódításokban; a balkáni népekre gyakorolt oszmán hatás következményeire.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése	A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejt ki álláspontját, és szabatosan beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. a Balkán széttagoaltsága, a despotikus oszmán állam és hadsereg kiépítése, a fokozatos kétfrontos hódítás, az önálló balkáni ellenállás összeomlása, az oszmán–magyar párharc, a Balkán pacifikálása).	6		
Összesen		60		

10. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témátartás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó feleletében az Erdélyi Fejedelemség kialakulására koncentrálnak. Konkrét példái jól illusztrálják a folyamat kibontakozását. A tanuló a nagy hatalmi és belső viszonyokra összpontosítva mutatja be a fejedelemség létrejöttét.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló épít a történelmi atlaszra és a szerepeltetett térképvázlatokra: nyomon követi a fejedelemség kialakulását; értelmezi a nagy hatalmak erőviszonyait; bemutatja Erdély rendi és vallási felépítését. A forrás alapján megállapítja milyen jogi és hatalmi problémák merültek fel a Habsburg dinasztiával; mennyiben rokonítható ez korábbi példákhoz; milyen jogi megoldást találtak Erdély számára.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (választott király, rend stb.). A diák feleletben a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van az Erdélyi Fejedelemség földrajzi helyzetével, a Magyarországon belül elfoglalt helyével, és el tudja helyezni a magyar történelem menetében a fejedelemség létrejöttének folyamatát, ezen belül ismeri a fejedelemség kialakulásához vezető folyamat időrendjét.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: az oszmánok megerősödése kezelhetetlenné tette a török előretörését; a katasztrofális vereség után kettős királyválasztásra került sor, s a két király mögött két nagy hatalom állt; a törökös párt meggyengülése Buda elestéhez vezetett; Buda eleste után felgyorsult az Erdélyi Fejedelemség kialakulása; a két nagy hatalom erőegyensúlya nem tette lehetővé az országrész Magyarországgal történő egyesítését; a török meglegedett a laza függéssel; a fejedelmi státussal sikerült megegyezni a Habsburgokkal.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejt ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. a török háborúk előretörése, kettős királyválasztás, nagy hatalmi erőegyensúly, a törökös párt kialakulása, Buda eleste, Erdély különállásának kezdete, a jogi forma megtalálása).	6	
Összesen			60	

11. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése		A vizsgáló a feleletében a bécsi kongresszuson érvényesülő nagyhatalmi érdekeket, hatásaikat és későbbi változásaikat elemzi. Konkrét példái jól szemléltetik a Szent Szövetség hatalmi politikáját. A vizsgáló bemutatja az európai egyensúly fenntartásának diplomáciai és egyéb eszközeit, hogyan függ össze a szövetség célja (a forradalmak megakadályozása és a hatalmi egyensúly és ideológiája (forradalomellenesség, konzervativizmus).	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A vizsgáló a feleletében támaszkodik a rendelkezésére álló forrásokra. A képek összehasonlítása és saját ismeretei alapján bemutatja a Szentszövetség céljait; következtethet a bemutatott allegorikus ábrázolások alkotóinak véleményére, viszonyára a deklarált célokhoz. A szöveges forrás alapján a vizsgáló következtet a Szent Szövetség ideológiai hátterére. A térkép alapján bemutathatja a bécsi kongresszus intézkedéseit; megmutatja a területi változásokat.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgáló használja a téma történelmi fogalmait. Pl. Szent Szövetség, konzervativizmus, cenzúra, és feleletében kibontakozik a téma fogalmi hálója. A feleletében helyesen és korhűen alkalmazza a megfelelő szakszókincset, képes értelmezni a témához kapcsolódó fogalmakat, a fogalmak változásait.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A vizsgáló feleletében időben jól helyezi el a bécsi kongresszust, ismeri előzményeit, ismeri eseménytörténetét. A vizsgáló a falitérképen vagy az atlaszában meg tudja mutatni az általa említett topográfiai elemeket (pl. területi változások, a Szent Szövetség beavatkozásának helyszíneit).	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgáló kitérhet az alábbi tényezőkre: a győztesek célja: a hatalmi viszonyok rendezése, a hatalmi egyensúly helyreállítása és biztosítása Európában, a forradalmak megelőzése. Megfogalmazza a hatalmak céljait: megerősíteni Franciaországot, Ausztriát, Poroszországot, megakadályozni Oroszország túlzott hatalmi térnyerését. Megemlítheti a résztevő diplomaták szerepét: Metternich, Lord Castlereagh, Talleyrand stb. Kitérhet a területi változásokra. A vizsgáló elemzi a konzervativizmus ideológiáját és gyakorlati politikai elemeit (cenzúra, titkosrendőrség stb.). A vizsgáló értékeli a kongresszus diplomáciatörténeti jelentőségét (kb. 40 évre megakadályozta a nagyobb európai háborúk kirobbanását). A vizsgáló említhet történelmi analógiákat, összehasonlíthatja a bécsi kongresszust más európai békékkel.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgáló egész mondatokban, folyamatosan fejt ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél, gondolatmenete megalapozza a téma logikus kifejtését (a bécsi kongresszus előzményei, résztvevői, céljai, ideológiai alapjai, intézkedései, történelmi analógiák stb.).	6	
Összesen			60	

12. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó feleletében a hatalmi rendszerek kialakulására koncentrálnak. Konkrét példái jól ábrázolják a folyamatot. Mondandójában a hatalmi tömbök létrejöttének okaira összpontosít.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló a szerepeltetett térkép alapján bemutatja mely szövetségi rendszerek jöttek létre, mely államok részvételével. Az ábrák alapján elemzi: a hatalmi viszonyokban beálló változást; az egyenlőtlen fejlődés folyamatát. A forrásokra támaszkodva kiemeli, miért jöttek létre az egyes szövetségek; milyen az egyes szövetségek kohéziós ereje.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (pl. távolsági kereskedelem, tőke). A diák feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van a szövetségi rendszerek földrajzi vonatkozásaival. A folyamatot el tudja helyezni az egyetemes történelem menetében, ezen belül átlátja a szövetségi rendszerek létrejöttének időrendjét.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: a hagyományos szövetségek fellazulására; a német és az olasz egység révén megváltozott hatalmi viszonyokra; az angol egyensúlypolitika nyomán követésére; a francia revánspolitikára; az egyenlőtlen fejlődés hatalmi következményeire; Franciaország és Oroszország meggyengülése, s az angol politika ezt követő váltására; a gyarmati versengés szerepére; a Balkán szerepére a szövetségi rendszerek alakulására.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. a nemzetállamok létrejötte, az európai egyensúly helyzete, a kettős szövetség létrejötte; az orosz–francia szövetség kialakulása, az egyenlőtlen fejlődés kibontakozása, az angol politika irányváltása, a két ellenséges szövetségi rendszer létrejötte és erőviszonyai).	6	
Összesen			60	

V. témakör: Politikai intézmények, eszmék ideológiák

13. feladat

Szemponatok, kompetenciák	Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont	
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése	A vizsgázó feleletében a felvilágosult abszolutizmus bemutatására koncentrálnak. Konkrét példái jól illusztrálják a felvilágosult abszolutizmus jellemzőit. A tanuló a felvilágosult abszolutizmus kialakulásának okaira és lényegi jellemzőire összpontosít.	12		
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló épít a forrásokra: elemzi a türelmi rendelet tartalmát, feltárja a vallási türelem jellemzőit és az uralkodó szándékait; elemzi a jobbágyrendelet tartalmát, a jobbágyok helyzetében bekövetkező változást, s a rendelet szerepét József reformprogramjában. A képi források alapján megállapítja: az uralkodó személyesen akart mindent irányítani; egyházpolitikai reformjai kiváltották az egyház ellenállását, azonban József hajthatatlan személyiség volt; reformjai teljes kudarcot vallottak, halálos ágyán – három kivételével –, de csak ott, visszavonta azokat.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (pl. vallási türelem, röghöz kötés). A diák feleletben a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van Magyarország helyzetével a korabeli birodalomban, és el tudja helyezni a magyar történelem menetében II. József uralkodását, ezen belül ismeri a reformpolitika időrendjét.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: II. József évtizedeken keresztül nem kapott valóságos hatalmat, a hatalom birtokában türelmetlen politikába kezdett; a felvilágosult abszolutizmus nagyhatalmi erejének fenntartása érdekében reformokkal kísérletezik; modernizálni kívánja a gazdaságot és részben a társadalmat a népmozgások teljes elkerülésével, ezért rendeletekkel irányít; a rendeletek tömege gyakorlatilag végrehajthatatlan, ugyanakkor a hagyományokra nincsenek tekintettel, így Magyarországon ellenállást vált ki; egy vékony értelmiségi csoport (josefinisták) támogatják addig, amíg nem kerül szembe a nemzeti eszmével; a belpolitikai válságot nemzetközi kudarcok felerősítik, így József rendszere összeomlott.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése	A diák folyamatosan, egész mondatokban, szabatosan fejt ki mondanivalóját. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. II. József ifjúkora, a felvilágosult abszolutizmus általános jellemzői, II. József rendeletei, a rendeletek fogadtatása, József kudarca és annak okai).	6		
Összesen		60		

14. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataartás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó a feleletében a történelem marxi felfogásának bemutatására összpontosít. Konkrét példái jól szemléltetik, hogy Marx – elmélete igazolása érdekében – önkényesen emeli ki a történelem egyes eseményeit, jelenségeit. Gondolatmenete alkalmas a téma logikus kifejtésére: Marx történelemszemléletének ismertetése, kritikája, összevetése politikai céljaival.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A vizsgázó a feleletében támaszkodik a rendelkezésére álló forrásokra. A táblázatok, a szöveg és saját ismeretei alapján bemutatja és jellemzi a történelem szakaszait Marx értelmezése szerint. A szöveges forrás alapján rámutat Marx elméletének leegyszerűsítő, önkényesen értelmezett elemeire; bemutatja a kiáltvány műfaji sajátosságait a szemelvény alapján.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja a téma történelmi fogalmait. Pl. osztályharc, osztály, feudalizmus, kapitalizmus, szocializmus, kommunizmus stb.; feleletében kibontakozik a téma fogalmi hálója. A feleletében helyesen és korhűen alkalmazza a megfelelő szakszókincset, képes értelmezni a témához kapcsolódó fogalmakat, a fogalmak változásait.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó feleletében időben jól helyezi el a Kommunista Kiáltvány keletkezését, ismeri keletkezési korszakának történelmi hátterét. A vizsgázó a falitérképen vagy az atlaszában meg tudja mutatni az általa említett topográfiai elemeket.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek probléma-központú bemutatása	A vizsgázó kitérhet az alábbi tényezőkre: a dokumentum keletkezésének társadalmát a polarizáció jellemezte, ezért szerinte a kialakult ellentéteket nem lehet reformokkal kezelni, megoldani; gondolataira jelentős mértékben hatott Hegel dialektikus történelemfelfogása; elgondolása utópisztikus; felfogásában pozitívan értékeli a forradalmi erőszakot; politikai céljainak megfelelően önkényesen értelmezi a történelmi valóságot.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, szabatosan fogalmaz, összefüggően beszél. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére.	6	
Összesen			60	

VI. témakör: A modern demokráciák

15. feladat

Szempontok, kompetenciák		Optimális megoldás	Elérhető pont	Elért pont
A feladat megértése, témataratás, a lényeg kiemelése		A vizsgázó feleletében az Egyesült Államok politikai működésére koncentrál. Konkrét példái jól illusztrálják a demokratikus működés jellemzőit. A tanuló a demokratikus működés elveit és gyakorlatát emeli ki.	12	
K O M P E T E N C I Á K	Források használata és értékelése	A tanuló az ábra és a szöveg alapján megállapítja: a hatalmi ágak megosztása elvének működését; az egyes hatalmi ágak szerepét és működését; a képviseleti rendszer jellegét; a szövetségi- és a tagállamok viszonyát; az elnöki hatalom jellemzőit; az alapvető szabadságjogok érvényesülését.	12	
	A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó használja előadásában a korszak alapvető fogalmait (pl. hatalmi ágak, népképviselő). A diák feleletben a fogalmakat jelentésüknek megfelelően alkalmazza.	6	
	Tájékozódás térben és időben	A diák tisztában van az Egyesült Államok korabeli földrajzi helyzetével, és el tudja helyezni az egyetemes történelem menetében az alkotmány születését, ezen belül ismeri az alkotmány születésének menetét.	6	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó kitérhet a következő összefüggésekre: az alkotmány létrejöttére jelentős hatással bírt az Egyesült Államok kialakulásának folyamata; a felvilágosodás elvei (hatalmi ágak megosztása, népképviselő, társadalmi szerződés, szabadságjogok stb.) érvényesülnek az alkotmányban; az alkotmány az első próbálkozás a fenti elvek megvalósítására; az alkotmány megoldást talált a szövetségi államok működésére (erős elnöki hatalommal); az alkotmány a Legfelsőbb bíróság létrejöttével megteremtette a bírói függetlenséget.	18	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése		A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan beszél, szabatosan fejti ki mondanivalóját. A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére (pl. Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte, a felvilágosodás államelmélete, az alkotmány születése és tartalma, a demokrácia működése).	6	
Összesen			60	